

טיב הקהילה

דברים
ח' אב תשפ"ה

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הדרה"ג	7:00
מוצ"ש"ק	8:16
ר"ת	8:52

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סו"ק"ש א'	8:29
סו"ק"ש ב'	9:18
סו"ק"ש ג'	10:27

הזמנים לפי ששון קי"ז

גיליון מס':

793

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מוורנו ורבנו הר"ר
רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

ענין זה בטוב טעם ודעת הרה"ק מזלאטשוב ז"ע, שהיה מגדולי תלמידי המגיד ממעזריטש ז"ע, בספרו 'אורח לחיים' (פרשת האזינו) וז"ל: 'הנה יש צדיקים שהם בבחינת ענוה ואינם מאמינים בעצמם במעשיהם הטובים, כל מעשיהם הטובים ותפילותיהם ועדקותיהם אינן נחשבים בעיניהם לכלום ועל כן אינן מאמינים בתפילותיהם ובמעשיהם הטובים שיוכלו לפעול כלום בתפילותיהם. וסיבה לזה, לפי כשאדם עובד באמת להש"ת נתמלא אחר העבודה והתפלה ביראה ובענוה לפי שרואה הש"ת בזה העבודה ורואה בשכלו שהוא מקצד בעבודה ועל כן נתמלא ביראה ושפלות וכל מה שעובד והולך יותר למעלה רואה יותר שפלותו וקיצורו בעבודה אבל בשביל זה צריך להאמין בתפלתו ובעשייתו שפועל למעלה ואם נראה לו שמקצד בעבודה מה שיוכל לתקן יתקן, ואם אינו יכול לתקן, יבקש רחמים על חסרונו הדיוע לו, אבל לא בשביל זה לא יאמין בתפלתו ובעשייתו, כי אם לא יאמין שיוכל לפעול למעלה בתפלתו ובדיבורו – באמת אינו פועל, כי כאשר האדם מעורר למטה כן הוא פועל למעלה, ויחשוב שהוא עולם קטן, ונכלל בו כל העולמות מרום המעלות. על כן כאשר יפשפש במעשיו ומתחרט עליהם, יכול לפעול בעולמות עליונים עד מקום שורש נשמתו, ויכול להפוך מדת הדין למדת הרחמים, ונותן כח ועז למעלה, כמו שנאמר: 'תנו עוז לאלקים'. ואם ח"ו אינו מאמין במעשיו הטובים ובתפלתו, עליו נאמר: 'צור ילדך חשי ותשכח אל מחוללך', רצה לומר ששכחת ש' מחולל אותך מעולמות עליונים מרום המעלות ושתוכל לפעול בתפלתך ובמעשיך'. עכ"ל. לאור דבריו מוטל על כל אדם לדעת שתפלתו עושה רושם במרומים תמיד, ופועלת שפע ישועות ומבטלת גזירות רעות ופגעים רעים וכשיאמין בכך אכן תהיה תפלתו בכוונה כראוי, והיה בכוחה לחולל פלאים.

וגמרא ערוכה היא (ראש השנה יח.) שסגולת התפילה תלויה בכוונה והא לך לשונו: 'תניא היה רבי מאיר אומר: שנים שעלו למטה וחולין שות וכן שנים שעלו לגדרום לידון ודין שות, זה ירד זה לא ירד, זה ניצל זה לא ניצל. מפני מה זה ירד זה לא ירד, זה ניצל זה לא ניצל? זה התפלל ונענה, זה התפלל ולא נענה. מפני מה זה נענה זה לא נענה? זה התפלל תפלה שלימה – נענה, זה לא התפלל תפלה שלימה – לא נענה. ופירש רש"י, שתפילה שלימה הכוונה שהתכוון בתפילה.

אמנם לפעמים גם אם יש בכח תפלתו לחולל פלאות מתעקבת ישועתו מלבוא, כי לפעמים אי אפשר למלא בקשתו של אדם אלא אם כן יתפלל סך קצוב של תפילות ועל כן אם אכן התפלל תפילה מעומק הלב ורואה שעדיין לא נתמלאה בקשתו, אין לו להתיאש, אלא עליו להוסיף עוד ועוד תפילות וכשימלא סאת תפילותיו יראה ברכה בעמלו, וכמו שמצינו שמשנה רבינו היה מתפלל שיכנס לארץ ישראל ואילו היה מתפלל עוד תפילה אחת היה זוכה להיכנס, על אף שגנזו עליו שלא להיכנס. וכן אמרו חז"ל (דברים רבא ב' יב): 'אמר רבי חייא רבה כתיב: 'קוה אל ה', חזק ויאמץ לבך, וקוה אל ה' הוי מתפלל, וחוזר ומתפלל, ויש שעה שיתנו לך'.

ובסדר אשר ראית אשר נשאך ה' אלקיך כאשר ישא איש את בנו בכל הדרך אשר הלכתם עד באכם עד המקום הזה: ובדרך הזה אינכם מאמינים בה אלקיכם: (וא לא לב) ...

כוחה של תפילה

אפשר לומר בדרך רמז שפה אמר משה לישראל: 'ובסדר' – לשון דיבור. ורצה לומר שבכח התפילה שהוא ע"י הדיבור 'אשר ראית' בעבר כמה גדולה כוחה 'אשר באמצעותה' 'נשאך ה' אלקיך כאשר ישא איש את בנו' כי בהיותכם במדבר הייתם כמה פעמים במצוקה בלי מים וזמן, ופניתי אז אל הש"ת אז לבקש רחמים עליכם ונענית בזכות תפילתי כי המציא השם לכם באר ומן, וכמו כן המציא לפניך כל המצטרך לך כאשר הנושא את בנו ודואג לכל המצטרך לו, והמשיך באלו החסדים 'בכל הדרך אשר הלכתם עד באכם עד המקום הזה', אם כן עליכם להתחזק גם הלאה בעבודת התפילה והבקשה, ותוסיפו לראות עוד פלאות בזכותה. ואכן כל הספרים הקדושים מלאים מענין כוחה של תפילה, שבאמצעותה זוכים לבטל הרבה גזירות קשות ורעות ולהמשיך שפע ברכות וישועות.

ומה שרואים לפעמים שאין תפילתו של אדם עושה רושם הסיבה לזה היא העדר אמונתו בכח התפילה, הן אמת שגם זה האדם הגה בתורה וראה שתפילתו של משה עשתה רושם, אבל אין הוא תולה זאת בעצם התפילה, כי אם במי שמתפלל, כלומר דעתו נוטה לחשוב שרק תפילת הצדיק כתפילתו של משה מתקבלת, אבל אין בכך הוכחה לענין תפילתו שהיא תפילת הדיוט. זהו שהמשיך הכתוב: 'ובדרך הזה' – בכח זה הדיבור, היא התפילה 'אינכם מאמינים' – אין אתם מאמינים שזו היא המועילה לכם כי לדעתכם תלוי כל דבר רק בגזירת 'חז"ל אלקיכם', ולפעמים אכן משנה גזירתו, היינו כשהצדיק הוא המתחנך לפני, וכיון שכן אינכם מחשיבים את תפילתכם ואינכם נגישים לעבודת התפילה כדבעי, ואין בקשתכם נאמרת לפני בוראכם מעומק הלב. אבל מי שאכן מאמין בכח התפילה ויודע שהקב"ה מאזין לתפילתו ורוצה להטיב לו, זה אכן מתפלל מתוך כובד ראש ומעומק הלב, וזוכה לראות ברכה בעמל התפילה.

ואעתיק לפניך קטע מספר הקדוש 'תפארת שמואל' (פרשת כי תבוא) המדבר מכת התפילה דוקא כשהיא מתוך אמונה והכרה ברום מעלתה, והא לך לשונו: 'תפילה הוא ענין אמונה, שאם לא כן למה הוא מתפלל, וכמו שכתב 'בעל העקידה' ובשאר ספרים הקדושים כי ענין תפלה הוא מצות עשה מן התורה, מהכתוב: 'ולעבדו בכל לבבכם'. והלא הוא אך שאלת צרכיו, ואין יתכן לקרותה בשם מצוה? אך ביאור הענין, ודאי התפלה מצות עשה שמאמין ובוטח בהש"ת שישמע תפלתו ויעזרוהו ברב טוב, שאם לא כן למה הוא מתפלל ואל מי מתפלל. נמצא עיקר ענין תפלה הוא לבוא לידי אמונה ובטחון ולפיקר הוא מצות עשה.

ולא רק זאת, אלא אפילו צדיק גדול שהוא בבחינת: 'צדיק גזר והקב"ה מקיים', אם אינו מאמין בכח תפילתו שפועל ועושה רושם בשמים הרי באמת אינו פועל בתפלתו. וכמו שהאר"י לבאר

טיב המערכת

• הביטו וראו אם יש מכאוב •

סיפר הרב מפותוני' הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, שהוא היה פעם אצל החפץ חיים זי"ע'א בימי בין המצרים והוצרך לנסוע לעיר אחרת, וכאשר הלך להיפרד מהחפץ חיים ביקש ממנו הח"ח שיזאל להתעכב עוד שלושה ימים במחיצתו, וכן עשה, וכיון שנשאר שם הזדמן לו לראות מקורב בגדל עבודתו של הח"ח בימי בין המצרים כשכל היום היה הח"ח מתהלך ובוכה מאין הפוגות, ונח ומתאנח לאמור: בית המקדש, בית המקדש... והיה דומה לאדם שמת לו אחד משבעה קרוביו, ועוד יותר גרוע מכך. עומדים אנו בשיאם של ימי בין המצרים כשמיד אחר השבת יגיע היום המר תשעה באב, ולצערנו היום אינו יודעים להתאבל כמו בדורות הקדומים ואפילו אינו מרגישים את צער החורבן, אולי הצער היחיד (כמעט) שאנחנו יכולים להרגיש הוא בגלל ההגבלות ומטגי האבלות שנהגים בימים אלו, ולמעשה אנחנו בעיקר מחכים שזה יגמר ויעבור ונוכל כבר לחזור לשיגרה של אוכל רחיצה ובגדים, וכל שאר הדברים שהורגלו אליהם.

בכל זאת יש איזה זכור טורדני שמנקר לנו בידכתי הסות בין המצרים... תשעה באב... חורבן בית המקדש... אנחנו אמורים להתאבל אולי לכבוד, אבל זה כ"ח רחוק מאיתנו, ואנחנו מתנחמים בעובדה שאנחנו שומרים על ההלכות ומענים את עצמנו, זה המעט שאנחנו יכולים אבל האם זה מספיק? והרי בתוך ליבנו אנחנו מחכים כבר ליום שאחרי...

סיפר מורנו הרב שליט"א שחיה פעם במירון וניגש אליו בחור ומספר בצער שאחזו ל"ע ירד מהדרך, אמר לו הרב: 'כנס לדבי שמעון ושפוך דמעות כמים בתפילה עבוד אחיך, אמר החבור 'איני מסוגל לבכות, סאז שהייתי תינוק לא בכיתי, אמר לו הרב 'קח סכין ותפצע את ידך, וכשיכאב לך כבר תבכה... והוא נכנס ובכה אוהו איך שהוא בכה אז לא דורשים מאיתנו לחתוך את היד, אבל לפחות כשמרגישים צער בגלל ההגבלות ההלכיות, בואו ניקח את הצער הזה ואת צער העניינים של תשעה באב להצטער באמת על חורבן ביהמ"ק בלי לחשוב על היום שאחרי!

(לפי טיב תחומה)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 100024-0534

י"ד תמוז ה'תשפ"ה | יעקב רבינוביץ | שו"ת: ש. גולדשטיין

טיב
ההודעות

תשעה באב שחל במוצאי שבת

א. כשחל ד'ב באחד בשבת, אוכל בשד ושוחה יין בסעודה המפסקת ומעלה על שלחנו אפילו כסעודת שלמה בעת מלכותו, ואסור למנוע ממנו, וא"כ שאין חיוב לאכול בשד בשבת מ"ס כשנמנע משום אבילות עבירה היא (הקד"ר סי' סק"ב).
ב. ומ"ס בסעודה שלישית שהיא סעודת המפסקת ישוב בדאבון נפש שלא ינהג בשמחה ולכן לא ישוב בסעודת חברים ויש חולקים עליו ודעת דמי שרגיל בכל שבת לסעוד סעודה זו עם חבריו ופידעויו ומונע בשבת זו ח"ל כאבילות פרהסא. ומ"ס לכ"ע מותר לאכול עם ב"ב ויכול לבדן ביטמן, כיון שהוא שבת (מ"ב ס"ט).
ג. ומידות שבת שיש לשיד כרגיל בכל הסעודות ואף בסעודה שלישית (מ"ב ס"ז).

ד. צריך להפסיק את הסעודה במעמד יום דהיינו קודם שקיעת החמה, ונכון להדיע זה לחסון העם שלא יטעו לחשוב שהוא כאשר שבת (מ"ב ס"ז סק"ד).

ה. לא יאמר בשבת שהוא אוכל כדי שיחיה לו כח לצום למחר.
ו. מי שרוצה לקחת כדורים קודם הצום להקלת הצום יעדיבם במאכל או במשקה ומותר לקחתם בשבת, וא"כ אם אפשר לערב מערב שבת עדיף ט"ז (מ"ב ס"ז).

ז. אין אוסרים פרקי אבות בשבת זו (הקד"ר סי' ס"ז) ויש מי שכתב לפקפק בה וכל דהוליד בשבת אחר חצות לא הפסיד שכרו (מ"ב ס"ט). ומ"ס אין ללמוד פרהסא וביד רמ"א סאחר שדרי"א כתב דאין ללמוד אלא דברים המותרים (ח"י ד"ה).

ח. יש לפשוט בגדי השבת ולחלוץ המעילים חצי שעה לאחר שקיעת החמה ואז ילבשו בגדי חול, ואף העושים לחוסרם כשיטת ר"ת יש להם לנהוג כן, אך מ"ס יש להם להציא חצי המסקנה מערב שבת מבגדי החול כיון שלשיתם עדיין הוא שבת לחוסרם (ה"ש פ"ז ס"ב).

ט. והדרך הנכון הוא לקבוע תפילת ערבית לשעה מאוחרת יותר מכל מוצאי שבת והציבור יסאור בביהם עד שעת יציאת השבת ואז יאמרו ברוך המבדיל וכו', ופשוטו בגדי השבת ונעלי העור, וילבשו בגדי חול וינעלו נעלי השעה באב ויבואו לבית הכנסת (ח"י ד"ה).

י. קודם שחלוץ המעילים אוסר ברוך המבדיל בין קודש לחול בלא שם ומלכות (מ"ב ס"ז סק"ב).

יא. מותר לישב על כסא גם בבין השמשות עד שחשיכה (ח"י ד"ה והנ"ל שסד"ח שחמה על הנומנע לישב על הרצף בבין השמשות של מ"ש ז).

יב. אוסרים אתה חוננונו בתפילת ערבית כמו בשאר מוצאי (הק"ט ס"א), ואם טעה ולא אמר אתה חוננונו א"צ לחזור ולהתפלל, כיון שמבדיל על הכסא במוצאי תשעה באב (ח"י ס"ג ס"ב).

הקד"ר סק"ב). ואם צריך לעשות מלאכה קודם שהבדיל אוסר ברוך המבדיל בין קודש לחול בלא ברכת ועושה מלאכה (רמ"ב סי' י).

יג. הנשים שאינן יודעות להתפלל ולא הבדילו במוצאי שבת בתפילה, צריך להזהירן שלא יעשו שום מלאכה עד שיאמרו ברוך המבדיל בין קודש לחול (מ"ב ס"ט).

יד. אסור להכין שום דבר משבת לחול, לכן אין להכין הקינות והנעלים של ד"ב עד לאחר צאת הכוכבים (א"ח לא ששנין בקינות בשבת) (ח"י ד"ה וד"ב ס"ב ז"ל).

טו. אסור להפוך את הספסלים בביהכל"ס או להוריד את הפרוכת והמפות קודם צאת השבת (ח"י ד"ה).
טז. אשה שמותרת לה לאכול בתשעה באב תעשה לכתחילה הבדלה בעצמה ותשחה את הכוס (שם"ל ח"י סי' ע"א ז"ל).
יז. בת"ב יעשו הבדלה על מיץ ענבים או אם יש שר שיהא חסר מדינה יבדילו עליו, ובמקום שא"א בת"ב יבדילו על היין (מ"ב ס"ז).

יח. אם צריך רק טעימת מים א"צ להבדיל, ומותר לשחות בלא הבדלה (שם"ל ח"י סי' קכ"ט).

יט. מי שמתענה יכול להבדיל עבור חולה שצריך לאכול ואינו יכול להבדיל בעצמו, וגם הוא יוצא ידי חובתו בהבדלה זו, ואח"כ יתן הכוס לקטן לשחותו, ואם אין שם קטן יתנו לחולה עצמו שישעה מרחסם (ח"י ד"ה שם"ל ס"ז).

כ. קטן שהגיע לחינוך, המנהג שאוכל בת"ב ישמע והבדלה (שם"ל ח"י סי' ע"א ז"ל) וכן לע"ה, ה"ל"ת אבן שירא).

כא. לא ישתוף את הכלים של שבת עד לאחר חצות, כיון שהוא מלאכה שיש בה שיהיו קצת זה אסור עד חצות אפילו הוא מעשה הדיוט כדי שלא להסיח דעת מן האבילות אבל מותר לקפל הטלית דהיי מלאכה שאין בה שיהיו (מ"ב ס"ז).

כב. ומותר לפנות את הכלים מן השולחן שאכלו עליו בשבת מיד במוצאי שבת (ה"ל"ת ס"א).

כג. כל מה שאסור בתשעה באב אסור אף בביה"ש עד לאחר צאת הכוכבים (מ"ב סי' תקנ"ב סי' ט"ז וד"ה סק"א).

כד. בתשעה באב לעת ערב חציית אש בחייל וגשף עד שקיעת החמה ביום עשירי וספני כך מנהג כשר שלא לאכול בשד ושלא לשחות יין בליל עשירי ויום עשירי, ויש מחמירין עד חצות חו"מ ולא יותר (ש"ע סי' תקנ"א ס"א).
כה. וכ"ש שאסור בכלי שיד עד לאחר חצות של יום עשירי (מ"ב סק"ב).

כו. וה"ה שאין להחזיק במרחץ ולספר ולבבס עד חצות וכן כל הדברים האסורים בתשעה הימים אסור גם ביום עשירי עד חצות (מ"ב סק"ב).

כז. וד"ה דרביה בצונן שלא במרחץ יש להקל אפילו אם רוחץ בסבון להעביר הוורמא (שם"ל ד"ה סי' ס"א). כז. לבישת בגדים מכובסים בעשירי באב נראה דמותר, ובפרט אם בגדי מלככים דדאי מותר ללבוש מכובסים (ה"ל"ת אבן שירא).

כאילו נחרב בימיו

בל"ל זה יבכין וייללו בנ, בל"ל זה חרב בית קדשי וגשפרו ארמונו, וכל בית ישראל יתנו ביונו, ויבכו את השפרה אשר שרף ה', כך אנו מקוננים בתשעה באב, שבת משוש לבנו נחפץ לאבל מחולנו, נפלה עטרת ראשנו אוי נא לנו כי חטאנו, על זה היה דזה לבנו על אלה חשכו עינינו, על הר ציון ששמש שועלים הלכו בו. זה כבר קרוב לב אלפים שנה שבכל שנה ושנה מתיישבים בני ישראל לארץ ומבכים את השריפה הגדולה אשר שרף ה', כמה נחלי דמעות נשפכו משך הדורות ימים ונהרות של כאב וצער, גם אנו עם הגיע היום הזה מתיישבים על הארץ ומקוננים באבל ומספד, או לנו כי חודדנו.

הכאב הוא לא רק על כך שהבית נחרב לפני שנים קדמוניות, אלא גם על החורבן שמתחדש עלינו כל זמן שלא נבנה, כדאמרו רבותינו ז"ל (ירושלמי יומא פרק א') כל דור שאינו נבנה בימיו מעלין עליו כאילו הוא החורבן, היינו שבכל שנה נחשב כאילו נחרב הבית לעינינו, והיאך לא נבנה כאשר מוטל לפנינו.

במדת מה החורבן שבזמננו גרוע יותר מחורבן הבית שאירע לפני אלפי שנים, כי אז כאשר עמד הבית על מכונו ותפארתו לא עלה על דעתם שאסון כזה עלול להתרחש עמהם כדכתיב (איכה ד, יב) לא האמינו מלכי ארץ כל יושבי תבל כי יבוא צר ואויב בשערי ירושלים, יתכן שאם היו יודעים כי דבר כזה עלול להתרחש, היו ממחרים לשוב מדרכיהם הרעות ומונעים את החורבן.

אבל אנו שכבר יודעים את התוצאות המרות של ההליכה בדרכים רעים ובכל זאת שב החורבן ומתחדש מדי שנה בשנה, הגדל התביעה עלינו ביותר, למה לא עשינו ככל אשר לאל ידיו בכדי למנוע את החורבן של האי שחא.

הציור שנקדע והציל ממות

ושמעתי משל נפלא על מה דאיתא בגמרא שפך חמתו על העצים ואבנים מהגאון רבי שמשון דוד פינקוס זצלה"ה הובא בשיחותיו המעוררות (שיחות הגר"ש) פינקוס בעיני גלות ונחמה עמוד כא). צייר אחד, אומן מומחה, אשר כמנהג הציירים ביקש לצייר ציור נפלא בו שיקע את כל כשרונותיו ושיקיע עובדה מאומצת. הוא עלה על הר גבוה שממנו נראה נוף רחב מרהיב עין, יושב שם וצייר ימים ולילות בדייקנות גדולה. את כל מרותו הוא השקיע ביצירה זו, עד שהוציא מתחת ידיו יצירה מיוחדת להפליא משש 'יצירת חיול'.

והנה בחזונו שם על ראש ההר יחד עם חבריו, כשהגיע סוף סוף לסיום עבודתו, ביקש אותו צייר לבדוק עד כמה התמונה נפלאה וכמה היא משקפת את כל הנוף הרחב, ומאחר ומקורו לא ניתן לו כל כך להבחין בכללותה של התמונה, לכן הניח את הציור על כן הציור והחל לפסוע אחורנית תוך כדי ריכוז והתבוננות מרוחק על יצירתו המופלאה. וכך פוסע הוא פסיעה אחורה, ועוד אחת ואינו שם לב כי מאחוריו, במרחק כמה פסיעות, תורם פעורה...

חבירו זועק לעברו בחרדה: 'עצור! יש תורם', ואילו הוא – כל כולו מרוכז בציור שלפניו, ביופיו ובהדרו. הוא פוסע עוד פסיעה אחורה ולא שועה לזעקות חבירו. כשהחזיר וראה שאינו יכול להוציא מריכוזו בציור, והוא נמצא בסכנת חיים לא נותר לו אלא להתנפל על הציור, ולקרוע אותו לגורמים...

בראותו כך, קפץ עליו הציור בזעקות שבר: 'מה עשית? הרסת את עבודת חיי!'

אמר לו חברו: 'בוא וראה מה עשית: התבונן מאחורי: עוד פסיעה אחת מתוך ריכוז בציורך, היית נופל לתורם!'

לא נמנעו מן החטא כי סמכו על בית המקדש שיכפר

הנה כי כן היה מצב בני ישראל בתקופה שלפני חורבן הבית מצד אחד התרפו מאד בקיום התורה והמצוות, אם זה בגילוי עריות ושיפכות דמים בבית ראשון, ואם זה בשנאת תנ"ך בבית שני, זאת מלבד מה שכלליות מצב היהדות היה בשפל המדרגה, בני ישראל ירדו עשר מעלות אחורנית, אך כפסע היה טרם יפלו במדרון עמוק ולא יוכלו קום בתולת ישראל ח"ו.

כשמאריך גיסא לא נחפזו בני ישראל לעצור קמעה ולהתבונן בתוצאות מעשיהם הרעים, כי סמכו על בית המקדש ששכן בקרבם שיכפר על מעשיהם הרעים, שיעל כן נקרא בית המקדש לבנון, משום שמלביץ עוונותיהם של ישראל (יומא ל"א), והם לקחו מתנה טובה זו והשתמשו בה לרעה, שהיו מרבים לחטוא מתוך ידיעה שבסופו של דבר יביאו קרבן לבית המקדש ויתכפר להם הכל. אכן הקב"ה הוא ארך אפים ורב חסד, ולא מיהר להענישם ותיכף ומיד, אלא בתחילה שלח אליהם שליחים נאמנים ושיגר מזהים שישבו מאחוריותיהם העקלקלות שובו שובו מדרכיהם

שפך חמתו על עצים ואבנים

הרעים ולמה חמתו בית ישראל, התחנן לפניהם הקב"ה ביד עבדיו הנביאים, כי לא יחפץ במות המת כי אם שבונו מדרכו וחזיק אולם הם אטמו אוניהם משומע כל כך בטונו בבית המקדש – חסדת לבנם ומקום השראת השכינה – שמכפר על עוונותיהם עד שלא האמינו כי בשל פשעיהם יבוא צר ואויב בשערי ירושלים.

משעבר הזמן וראה הקב"ה עד היכן הדברים מגיעים שדווקא בשל בית המקדש יורדים בני ישראל מטה מטה, לא נשארה כל ברירה אלא להחריב את ביתו ולהגלות את השכינה מהיכלה, אולי כך יתעוררו בני ישראל להבין שאין להם שום משען ומשענה מלבד התורה הקדושה, לשמור מצוותיו חזקו ומשפטייו.

לא מרוע עשה זאת, כי אם בכדי להציל את בני ישראל משמד וכליה רוחנית שלא תאבד שארית יעקב, דאילו לא מעשה זה לא היה תקומה עולמית לשונאיהם של ישראל ח"ו, באמת היה חפץ הקב"ה להשאיר את ביתו על מכונו ועל תפארתו ולהמשיך משם השפעות קודש ברוחניות ובגשמייות אולם מציאות הדברים לא נהיה להמשיך סדר זה כאילו עולם כמנהגו נוהג.

מזמור לאסף – ושמוח שמוח גדולה

והנה מצב בני ישראל בתקופה שלפני חורבן הבית היה בשפל המדרגה מאד, עד שהגדשו את הסאה ונתחייבו כליה רח"ל, אולם הקב"ה חמל עליהם ולא כילה אותם, אלא תחת זאת בחר להעניש את בני ישראל על ידי שנשלח מהם את נקודת חסדת לבנם, הבית הגדול והקדוש אשר שמו נקרא עליו.

וכאן נתגלה גדל האהבה שאוהב הקב"ה לבניו רחומים, כי בכדי להציל אותם משמד וכליה היה מוכן להחריב את ביתו שלו בעצמו, מקום השראת השכינה הקדושה, ועל כך היה מקונן ואומר (תהלים ק"ח) שקדתי ואחיה כצפור בודד על גג – אמר הקדוש ברוך הוא שקדתי אני להשרות שכניתי בבית המקדש לעולם ואחיה כצפור, מה הצפור הזה בשעה שאתה נוטל גזולה היא יושבת לבד, כך אמר הקדוש ברוך הוא שרפתי את ביתי והחורבתי את עירי וישראלי את בני לבן ואת העולם וישבתי לי לבד, איכה ישבה בודד (איכה רבא, פתיחות).

נמצא שיהיה עם הצער הגדול והטורף של החורבן נכרך עמו בחדא מחאה גם גילוי נפלא של אהבה, קודם כל עצם הדבר שיכביכול הטריח עצמו להעניש את ישראל, מה שמראה על חיבה ואהבה, כמו שביארנו שהוא מעניש רק לבנו ולא לבן חבירו.

אבל יותר מזה ניכרת אהבתו העצומה כאשר העדיף הקב"ה להחריב את מעונו שלו בעצמו ובלבד שלא לכולת את עמו בחיור, בספרי המקובלים מוכנה דבר זה בשם אור החסד בכלי הגבורה הגם שבחצינויות היה גילוי של גבורה ודן, מכל מקום בפנימיותו הוא חסד, מתחמת את בני לבן והתבוננות מרוחק על יצירתו המופלאה. וכך פוסע הוא פסיעה אחורה, ועוד אחת ואינו שם לב כי מאחוריו, במרחק כמה פסיעות, תורם פעורה...

חבירו זועק לעברו בחרדה: 'עצור! יש תורם', ואילו הוא – כל כולו מרוכז בציור שלפניו, ביופיו ובהדרו. הוא פוסע עוד פסיעה אחורה ולא שועה לזעקות חבירו. כשהחזיר וראה שאינו יכול להוציא מריכוזו בציור, והוא נמצא בסכנת חיים לא נותר לו אלא להתנפל על הציור, ולקרוע אותו לגורמים...

בראותו כך, קפץ עליו הציור בזעקות שבר: 'מה עשית? הרסת את עבודת חיי!'

אמר לו חברו: 'בוא וראה מה עשית: התבונן מאחורי: עוד פסיעה אחת מתוך ריכוז בציורך, היית נופל לתורם!'

לכאן לשון המדרש. ומבאר המדרש את הענין על ידי משל למלך שעשה בית חופה לבנו, וסיידה וציירה ו[לכסוף] יצא בנו להתרבות רעה, מיד עלה המלך לחופה וקרא את היללות ושיבר את הקנים, ונטל פדנוג שלו ו-מנחנו של הבן) איבוב של קנים וזהו מהם אמרו, לל המלך הפך חופתו של בנו ואת יושבו ומזמור? אמר להם מזמר אני שהפך חופתו של בנו ולא שפך חמתו על בנו.

כך אמרו לאסף הקדוש ברוך הוא החריב היכל ומקדש ואתה יושב ומזמור? אמר להם מזמר אני ששפך הקדוש ברוך הוא חמתו על העצים ועל האבנים ולא שפך חמתו על ישראל, עד כאן לשון המדרש.

עוד יותר מזה איתא בכתבי האר"ל, שבני ישראל בעצמם שמחו כאשר ראו את האש אוהות בבית המקדש, כי בתחילה התחילו האויבים להרוג על ידי ישראל, ולא חשבו ישראל שלא יהיה עוד ח"ו תקומה למפלגתם ויכלו בחרב האויבים וכראותם שהציתו האש בהיכל לעת ערב שהוא זמן המנחה או אמרו מזמור ושמוחו שמחה גדולה וקבלו נחמה, כי אם ח"ו לא היה הקב"ה משליך חמתו על העצים והאבנים לא היה תקומה לשונאי ישראל.

ויחי רצון מלפניך מלך רחמן. שתשוב ותרם עלינו ועל מקדשך ברחמיך הרבים ותבטנו מרהר ותגדל כבודו, אבינו מלכנו גלה כבוד מלכותך עלינו מרהר. והופע והנשא עלינו לעיני כל ח"ו. והביאנו לציון עירך ברה. ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם במרהר בימינו אמן.

יהא שמייה רבא מברך!

יהא שמייה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמא (קדיש).

בספה"ק "בני יששכר" זצוק"ל (מאמר חודש תמוז אב מאמר א אות ב-ז) ייסד על פי ספר יצירה (פ"ה) ורבינו האריז"ל (ליק"ת פר' בא) במאות שני חדשים אלו תמוז - אב שהם נקראים דלים ורשעים.

ר"ש כיצד, חודש תמוז - כנגד חוש הראיה בנפש, וחודש אב - כנגד חוש השמיעה בנפש, נוטריקון ד"ש - ראייה שמייה. כיוצא בדבר בסדר י"ב שבטים לדגליהם כנגד י"ב חודשי השנה, עולה דגל 'ראובן' (משורש בראשית כט, לב) דאה ה' בעניי' כנגד תמוז (חוש הראיה) דגל 'שמעון' (משורש שם לג) כ' שמע ר' כנגד אב (חוש השמיעה) - נוטריקון ד"ש - ראובן שמעון.

דל כיצד, על פי מ"ש רבינו האריז"ל (עי' מגלה עמוקות ואתחנן אופן קה) אשר השם 'אדני' במילואו כזה: אל"ף דלת ג"ד יו"ד, יש בו י"ב אותיות בכל חודש מאיר אות אחד כסדר החדשים: ניסן אות א', אייר אות ל, סיון אות פ', ונמצא מגיע לתמוז אות ד', ולבא אות ל - נוטריקון ד"ל.

מהאי טעמא פוסק שם הבני יששכר (אות ה') שיש לכיון באלו ה' חדשים באומרו 'עוזר דלים', שהשם יתברך יעזור במהרה לשני החדשים הללו [תמוז ואב] הנקראים דלים, שיתחפכו ויתעלו לטובה. כי בגלות המד הם 'דלים' - מלשון לדלוף ודלות ויש לכוון ולבקש בתפילותינו שיתחפכו ללשון (תהלים ל ב) 'דליתני' [הנבהתני] - מלשון גבורות ורוממות ע"ש.

וכמו כן בגלות הקשה וימי בין המצרים הללו אנו רשעים - מלשון דש' ואביון ואנו מתפללים ומבקשים שיתחפכו לנו לראש לטובה, מלשון דאש'.

ועל כך מתחננים אנו בתפילות הקדיש שבימים אלו: יהא שמייה רבא מברך - נוטריקון ד"ש - שמייה רבא. כמו שכתבו התוס' בריש פ"ק דברכות (ג) ד"ה וענין] בשם המחזור ויטרי: שאנו מתפללין שימלא שמן, כדכתיב (שמות יג טז) 'כי יד על כס יה, שלעתיד יהא שמו שלם וכסאו שלם. והיינו דהיינו יהא שמייה - שם יה - רבא', שיהא שמו גדול ושלם.

זה שמבקשים ישראל קדושים: 'תגדל ויתקדש שמייה רבא', יתחפך לנו שמייה רבא שעתה הוא כביכול בבחינת דש', כאשר בעונותינו הרבים אין השם שלם ואין הכסא שלם ויתחפך להיות לנו לראש, כד"א (מכ"ב ב ג) 'וא' [יקר' שלם] בראשם, ואז אצלם את ירושלם על ראש שמת' (תהלים קל"ו).

על דרך שאמרו דל במדש אותיות דרבי עקיבא (ריש אות ר): ד"ש' - ראש, זה הקדוש ברוך הוא שהוא ראש לכל העולם וסופו. וכד' בספר התכונה (משלי ל ח) 'ראש ועשור וגו' - הכתיב דאש' והקרי דש', להפוך דש' לראש'.

זו היא אפוא זעקתם של ישראל מקרב לב ונפש עתה בימים אלו: יהא שמייה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמא, וכשני הפירושים שכתבו התוס' (שם) הן פירוש הפשוט דמסקי התוס': שיהא שמו הגדול מבורך! והן ככוונת המחזור ויטרי: יהא שמייה - שם יה - רבא', שיהא שמו יתברך גדול ושלם בגאולה השכינה הקדושה, גאולתם של ישראל, ובבנין בית קדשנו ותפארתנו, במהרה בימינו אמן.

- > < -

אבי מורי הגה"צ רבי לוי הכהן רבינוביץ זצוק"ל, בעל 'מעדני השלחן', הרגיל את עצמו מעודו, להשתדל תמיד ללכת לבית הכנסת לתפילה בציבור, ולומר אמן ואמן יהא שמייה רבא בקול רם. ואף בשנות זקנותו המופלגת בעת שכבר היה האיש המבוגר ביותר בבית הכנסת, היה עונה אמן יהא שמייה רבא בקול יותר חזק מכל הצעירים...

ואף הרבה להזהיר בזה כמה וכמה פעמים בצוואתו המופלאה, שיקפידו לחנך הבנים והילדים הקטנים על כך! עיין היטב שם.

ומרגלא בפומיה להזכיר משמו של הגה"ק רבי חיים מוואלאזין זצוק"ל, בעל 'נפש החיים', שעל תפילה בלא כוונה ניתן למצוא לימוד זכות, אבל על עניית אמן ואמן יהא שמייה רבא בלא כוונה קשה יותר ללמד זכות רח"ל, שהרי אין בהם אלא מספר מילים יחידות בלבד!

בערב ימיו התלווה עמו לתפילה בבית הכנסת דשכונת 'בתי נייטין' הוותיקה, שלמרגלות 'מאה שערים' העתיקה, כאשר מפאת זקנותו נצרך לעזרתו בכמה דברים. והנה משרק פסעו רגלי קדשו פנימה אל בית השם התמלא שמחה גדולה והיה ממש שש ושמש בכל עניית אמן ואמן יהא שמייה רבא שזכה לה כמוצא שלל רב! ועל אף זקנותו המופלגת תשישות וחולשתו המשיך במנהגו של עניית אמן ואמן יהא שמייה רבא בקול רם יותר מכל המהפללים בבית הכנסת!

תדיר היה חוזר ואומר: 'אמן' ראשי תיבות א"י מוסר נפש, צעיר מסירות נפש לענות אמן ואמן יהא שמייה רבא בקול רם ובכוונה!

פעם התבטא לאחד מרופאיו שטיפל בו במסירות בימי חליו, וביקש מלפניו שיעשה את כל המאמצים לרפואתו ולהשיבו לבריאותו השלמה, שיוכל להמשיך ללכת לבית הכנסת, כדי שאוכל לענות אמן ואמן יהא שמייה רבא! כי בלעדי זה למה לי חיים!

וסיפר לי אחי כנפשי הר"צ רבי אלחנן הכהן שליט"א, שהיה עומד ומשמש את כל אביו זצוק"ל במסירותו הנפלאה בכל דבר תמיד, שבאחד הימים

לאחר שלקה אביו בהתקף לב רח"ל וחולשתו גברה ואף היה לו חום גבוה, באותם ימים אסר עליו הרופא באיסור חמור לצאת מביתו ושלא ללכת בשום אופן לבית הכנסת תפילה. - אך לאחר ששקל הדבר היטב במאזני דעת קדשו החליט שלא להישמע לאזהרות הדוקטור.

התגבר כארי וביקש מאחי רבי אלחנן שהיה מסור אליו עד מאוד בכל דבר, להתלוות עמו לתפילה בבית הכנסת.

כששמע הרופא על כך שהופרה פקודתו הנחרצת כעס עד מאוד, ואמר בתקיפות שמסיר הוא ממנו את כל האחריות! ופנה לאבי ואמר: ראה נא והבן, אני הוזהרתי בבירור לבל תהיה לצאת מן הבית אחר התקף לב שכזה, ומעתה תדע נאמנה שרק אתה בעצמך תישא בכל התוצאות הקשות והכל יהא על אחריותך בלבד!

אולם למרבה הפלא כשחזר אביו מורנו מבית הכנסת ירד חוסו לגמרי, והוטב מצב בריאותו מאוד. כשהגיע הרופא הדגול לאחר מכן לבדוקו, התפלא מאוד ותמה על כך בפניו: כיצד יתכן שדווקא אותה יציאה וטירתא שכל כך חששנו ממנה, ושבדרך הטבע היתה אמורה להחליש אותך ביותר ולהקיא לבריאותך, דווקא היא זו שהטיבה עימך וחיזקה את בריאותך?

ענה לו אביו בחן חכמתו וענותנותו, אכן מכאן תדע ותראה, שאצלי ההליכה לתפילה בבית הכנסת לא רק שאינה יכולה להזיק לי בשום אופן, אלא היא אף מטיבה לי! [כאשר אמרנו שהיה מזהיר את נפשו ממש, בכל אמירת אמן ואמן יהא שמייה רבא, ובכל קדיש וקדושה וברכו וכיוצא].

לאחר שהלך הרופא פתח אביו את פיו בחכמה ואמר: וואס פארשטייט אדוקטור אין אמן יהא שמייה רבא... [מה מבין רופא חילוני באמן יהא שמייה רבא...]. והוסף להאיר את טעמו ואת נימוקו עימן, על פי משל נאה כדרכו, הנה אילו נצרכתי באותם ימים ממש שאסר עלי הרופא כליל לצאת מן הבית, ללכת אל בית הרפואה בשביל ביקור דחוף אצל אותו רופא עצמו... הרי הדבר פשוט שאין ביקור זה בכלל, ולאו בכהאי גוונא קיימא גזירת הרופא לאיסורא שכן אדרבה זהו צורך הרפואה והבריאות! ועל ביקור שכזה היו 'כולם' אומרים לי, כולל הפרופסור עצמו, שאין ברירה ומן ההכרח להתאמץ ולהתחזק בכל הכוח ולצאת לביקור הדחוף! - על אחת כמה וכמה כשיצאתי עתה לטיפול מסור ואהוב אצל הרופא הגדול ברוך הוא ולקחת את התרופה הטובה ביותר של אמן ואמן יהא שמייה רבא, סמא דחיי! הלא פשוט שהוא יתברך 'מלך רופא נאמן ורחמן! ובודאי ובודאי שהיה עלי להתחזק ולצאת לתפילה.

וכמוכן אין כוונתנו כאן ללמוד הנהגה למעשה, כאשר כבר מילתנו אמורה רבות פעמים בגדי 'טיב המעשיות' דגן, וכל אחד יעשה שאלת חכם לפי עניינו. - רק ללמדנו לקח טוב של תורת חיים, כמה נאה וכמה יאה לנו להשתוקק בעניית אמן יהא שמייה רבא בכל לב וכמה מסירות נפש צריך לכל דבר שבקדושה ולתפילה בציבור. שלפוס דרגתו הרמה חש הצדיק והרגיש בנפשו שזה לא זיקנו חלילה, אלא רק ייטיב עמו בזה ובבא.

הוא אכן זכה לשיבה טובה ולאריכות ימים ושנים טובות והתקיימה בו אותה סגולה נאה האמורה בקדושת בית הכנסת ובהירותו הגדולה שלא לדבר בעת התפילה, כענין שדרשו בה דורשי רשומות: 'שיבה' (ויקרא יג לב) - ראשי תיבות: ש'תיקה יפה בשעת התפילה!

ובודאי בזכות זהירותו הגדולה על עניית אמן ואמן יהא שמייה רבא, זכה למ'ש (שבת קט"ז): 'כל העונה אמן בכל כוחו פותחין לו שערי גן עדן, שנאמר (ישעיה כג ב) 'פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים, אל תיקרי שומר אמונים אלא שאומרים אמן'.

- > < -

איש יהודי נאמן אשר זכה מן השמים, בין אלפי רבבות 'בעלי תשובה' שבדורנו, לשוב בתשובה בלב שלם והעמיד את ביתו לתפארת היהדות הנאמנה, בית שמגדלים בו תורה ויראת שמים. - סיפר בהזדמנות אחת כיצד נתעורר לבבו אל התשובה, כאשר בהיותו רופא בכיר באחד מבתי הרפואה הגדולים נזדמן לו לטפל בחולה אחד שחלה במחלה חשוכה מרפא ל"ע והגיע לערש דווי כשימיו וחודשיו ספורים בחומרת מצב מחלתו. אמנם היתה אפשרות להאריך מעט את חייו על ידי ניתוח מסובך ומורכב, אך דעת רוב הרופאים היתה שמכיון שניתוח זה בין כך לא יוכל להציל את חייו מלאי הסבל, עדיף שלא לגשת לניתוח קשה זה שעלולות סכסכמת בעשרות אלפים טבין ותקלין.

אך בהיותו רופא צעיר ונמרץ היה ליבו נוקפו בזה, שמא מן הראוי לנסות להאריך את חיי החולה בכמה חודשים על ידי הניתוח.

הוא הציג את כל הספקות והצדדים השונים שבשאלה גורלית זו לפני בני המשפחה, ומחמת כובד ההכרעה בשאלת נפשות כזו ביקשו להיוועץ בדעת תורה, ולשאל את פי מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצוק"ל, בעל 'אגרות משה', כיצד עליהם לנהוג בזה.

הרופא הצעיר דגן התלווה עם בני המשפחה להתייעצות אצל הגאון, כדי להבהיר את מצב התיק הרפואי של החולה.

לאחר ששמע הגאון את כל פרטי השאלה הסבוכה שקל היטב את הצדדים לכאן ולכאן, ובסופו של דבר הכריע פסק הלכה למעשה, בהיות שכשיאריכו את חיי החולה בכמה חדשים על אף מצבו החמור ביותר שיכמעט לא יוכל לעשות ולא כלום בתורה | הפשך בעמוד הבא <|

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

לקראת טקיעה

לצורך קניית דירה בהזדמנות נדירה מכרתי את הרכב בשביל תוספת למימון ראשוני. כל זאת אחרי שפניתי לעורך דין שבידוק שהכל כשורה, ואחרי ששכרתי את שירותיו של יועץ משכנתאות שהתחיל להשיג לי את הנדרש לצורך מימון הדירה.

בשמחה ובהתרגשות הודיתי לה' על העסקה הטובה שזימן לידי, למחרת קיבלתי טלפון מהמתווך שהעסקה ירדה מהפרק. התקשרתי לבעל הדירה שאמר שזה לא קשור אליו כי אם לאשתו והוא לא מתערב בנושא. התקשרתי לגברת שענתה לי בתקיפות שזה המצב והדירה לא למכירה. הסברתי לה שמכרתי את הרכב במהירות באלפי שקלים מתחת למחירון, ושכרתי את שירותיו של יועץ המשכנתאות שכבר קיבל תשלום ולא ישיב את כספי כי הוא את העבודה כבר עשה. אך היא בשלה: "אני לא אמרתי לך לשכור יועץ משכנתאות ולא אמרתי לך למכור את הרכב שלך, זה בעיה שלך ואני לא מוכרת!!!!" ובשלב הזה טרקה את השופר.

לא צריך להסביר איזו הרגשה אימה, מעבר להתרגשות על מציאת הדירה שאבדה מדובר בזילזול והפסד כספי, את התסכול העברתי לבורא עולם. כמי שמקפיד ללמוד שער הביטחון מידי יום, ניסיתי לברך על הרעה ולשנן לעצמי שהכול לטובה, ובאמת זכיתי להודות ה' בשלווה ובהבנה שהכול לטובה, אבל בכל זאת עמוק בלב מאוד רציתי לדעת איזו טובה הייתה כאן!?

שבוע אחרי המקרה פניתי למתווך נוסף באזור לחפש דירה אחרת, וכדרך אגב שיתפתי אותו אודות הדירה שכמעט רכשתי. כאשר המתווך שמע את מיקום הדירה הוא התרגש ואמר: "ברוך המקום אשר הצילך מדירה זו!!!!" לשאלתי מדוע הוא אומר שהקב"ה הציל אותי, השיב: "זה האזור הגרוע ביותר בעיר הזו, האדמה שוקעת והבניינים מסביב מפונים עקב השקיעה. לך ותראה את הבניינים הסמוכים ריקים מאדם ואסורים לכניסה!!!!" אז הבנתי את החסד שעשה איתי בורא עולם כאשר שבר את העסקה כדי להציל אותי מהדירה הזו.

נכון ששילמתי כמה שקלים, אבל תמיד צריכים לזכור גם ברגעים קשים שכל מה שה' עושה הוא עושה לטובה שלנו עם החשבונות שרק הוא יתברך יודע ועושה.

בת שבעה

הפענוץ לדוכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל ר' ששה סמואלס בפקס: 15326517922 או אל: o.y.wines@gmail.com

הספד שכבש את ה'שולחן השבת'
וגם את המלמדים והמחנכים

טיב המעשיות

על פרשיות השבוע

מאת הגדול רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

מבצע מיוחד!
רבין הומניטרי!
150 ש"ח לכל חשב'

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב': 0733-22-76-09
חתימה חתומים מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

למעלה בעולם האמת, אמנם בדרך כלל אין אפשרות לרדת משם ומכיון שעלה שוב לא ירד! אבל בזכות אותה מצוה שזיכיתי בהשלמת המניין ובענייני אמן ואמן יהא שמיא רבא נתנו לי רשות מן השמים לירד לבקש ממך בקשה מיוחדת ואפציר בך מאוד שלא תסרב לה: הנה שמי נקרא כך וכך, והבית שלי הוא במושב פלוג, לך נא אל בני ביתי, תאמר להם שבויתו אצלך ותבקש מהם שיאמרו עלי קדיש!

הגבאי התעורר בפחד עצום היה זה חלום מוזחי ביותר, הוא בירר את הפרטים שנמסרו לו בחלום ומצא שהכל שריר וקיים. הוא קם ונסע היישר אל אותו מושב התעניין על אותו אדם ואמר לו שהוא נפטר השבוע מדום לבו רח"ל ומשפחתו יושבת 'שבעה' בבית פלוג, בדיוק כפי שנאמר לו בחלום. הוא נכנס בלב רומה לבית האבלים לנחמם סיפר להם בהתרגשות את כל אותו המעשה, ומסר להם את בקשת אביהם בחלום והם כמובן סברו וקבלו ואמרו קדיש אחר אביהם.

כעבור שנה שוב הופיע אליו בחלום אותו יהודי, ואמר לו שאף כי בדרך כלל קשה מאוד לרדת לכאן, אך בזכות אותה מצוה והקדיש שאמרו עלי הבנים כל השנה קיבלתי שוב רשות לך, והנני מבקש ממך מאוד כי 'מצוה גוררת מצוה' שתחזירי נא את בני בתשובה!

ואכן הודות השם יתברך זכה הגבאי הנאמן להשיב את בני אותה משפחה בתשובה שלמה. [ספר 'טיב התפילה'].

נסיים נא פרק חשוב ונכבד זה של אמן יהא שמיא רבא בדבריו המופלאים של המחזור ויטרי (סימן פז).

וזה לשונו הוזהב: "מצאתי במדרש משלי (יד, כח) 'בָּרַב עַם הָדָת מִלֵּךְ. אִמֵּר רַב חָמַד בֶּר חֲנִינָא שְׂבַחוּ וגדולתו של הקב"ה אף על פי שיש לפניו אלף אלפים ורביבות של מלאכי השרת שמשרתים לפניו, אינו רוצה בשבחן של כולן, אלא בשבחן של ישראל, שנאמר (ישעיה מ, כ) 'עַם זֶה יִצְרָתִי' – למה שיגידו בשבחן של הקב"ה, שנאמר (שם) 'לִי תִהְיֶה יִסְפָּר'. וכן הוא אומר (תהלים מ, י) 'גִּדְבִי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹקֵי אֲבֹהֶם'."

"אמר רבי סימון, אימתי הקב"ה מתעלה בעולמו, בשעה שישיראל נאספים בבתי כנסיות ובתי מדרשות ושומעים הגדה מפי חכם ועונין יהא שמיא רבא מברך! – באותה שעה שמה ומתעלה בעולמו, ואומר למלאכי השרת: בואו וראו עם זו שיעצתי לך כמה הם משבחין אותי! באותה שעה מלבישים הוד והדר לפניו, לכן נאמר 'בָּרַב עַם הָדָת מִלֵּךְ'."

"וזה מצאתי במדרש רבי תנחומא: אמר רבי ישמעאל, סה לי זנגיאל! שר הפנים אמר לי, ידידי שב בחיקי, ואגיד לך מה תהא על ישראל."

"יישבתי בחיקי, והיה מסתכל בי והיה בוכה, ודמעות יורדות מעיניו ונופלות על פני. ואמרתי לו: הדר זיון, מפני מה אתה בוכה?"

"אמר לי, בוא ואכניסך ואודיעך מה גזו לישראל עם קדוש, תפשני ביד, והכניסני לחדרים חדרים ולגזנים וגזנים ולואוצרות של הפנקסים ופתח והראני איגרות כתובות וצרות משונות זו מזו. אמרתי לו אלו למי? אמר לי אלו לישראל. אמרתי לו יכולים ישראל לעמוד באלו? אמר לי למחר בוא ואראך צרות משונות מאלו! אשר למות למות ואשר להרב להרב ואשר לשבי לשבי! אמרתי לו הדר זיון, וכי ישראל בלבד חטאו?"

"אמר לי, תהא יודע שבכל יום ויום מתחדשין עליהן גזירות קשות מאלו, וכיון שישיראל נכנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ועונין 'אמן יהא שמיא רבא מברך', מיד אין אנו מניחין אותם לצאת מחדרי חדרים' ע"כ לשון קדשו.

יתבונן ההכם ויבין הנבון עד היכן הדברים מגיעים ישמע חכם ויוסף לקח.

יהא שמיא רבא מברך לעולם ולעלמי עולמי

